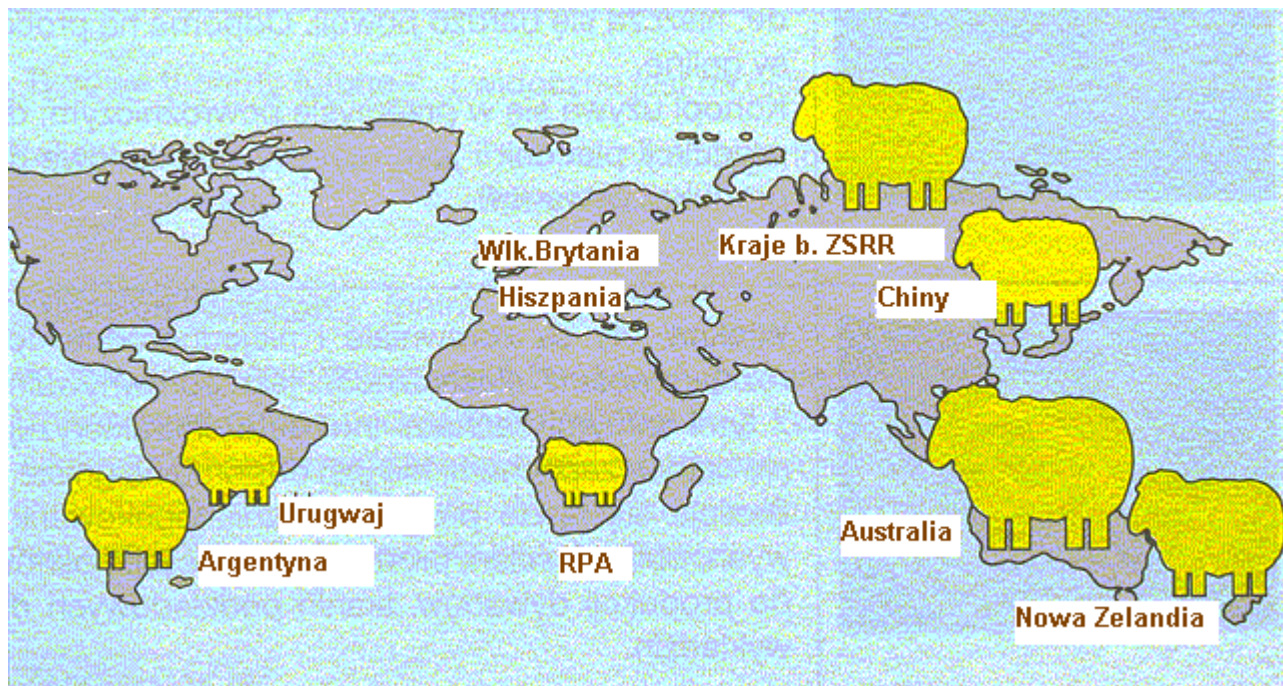

Owca wełna

Główni producenci wełny to: Australia, Nowa Zelandia, Chiny, Argentyna, Urugwaj, RPA, Wielka Brytania, Hiszpania, Turcja, Gruzja.

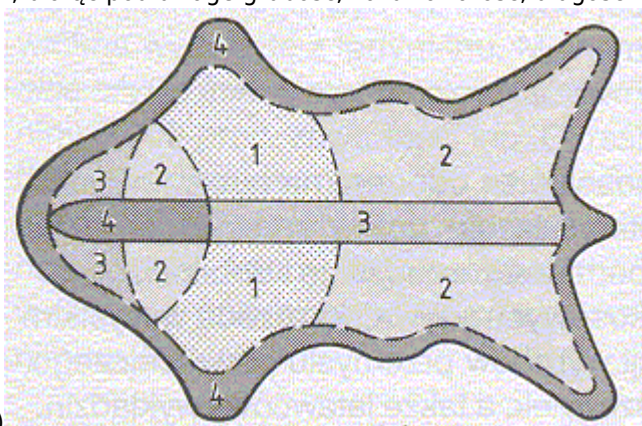
Pozyskiwanie wełny - wełnę z jagniąt otrzymuje się po sześciu miesiącach, natomiast dorosłe osobniki strzyże się raz w roku. *Wełna żywa* pozyskiwana jest z żywego, zdrowego zwierzęcia; natomiast *wełna martwa* z owiec ubitych ze względu na zły stan zdrowia.

Strzyżenie owiec - owce strzyże się ręcznie lub za pomocą elektrycznych postrzygarek, otrzymując spójne runo.

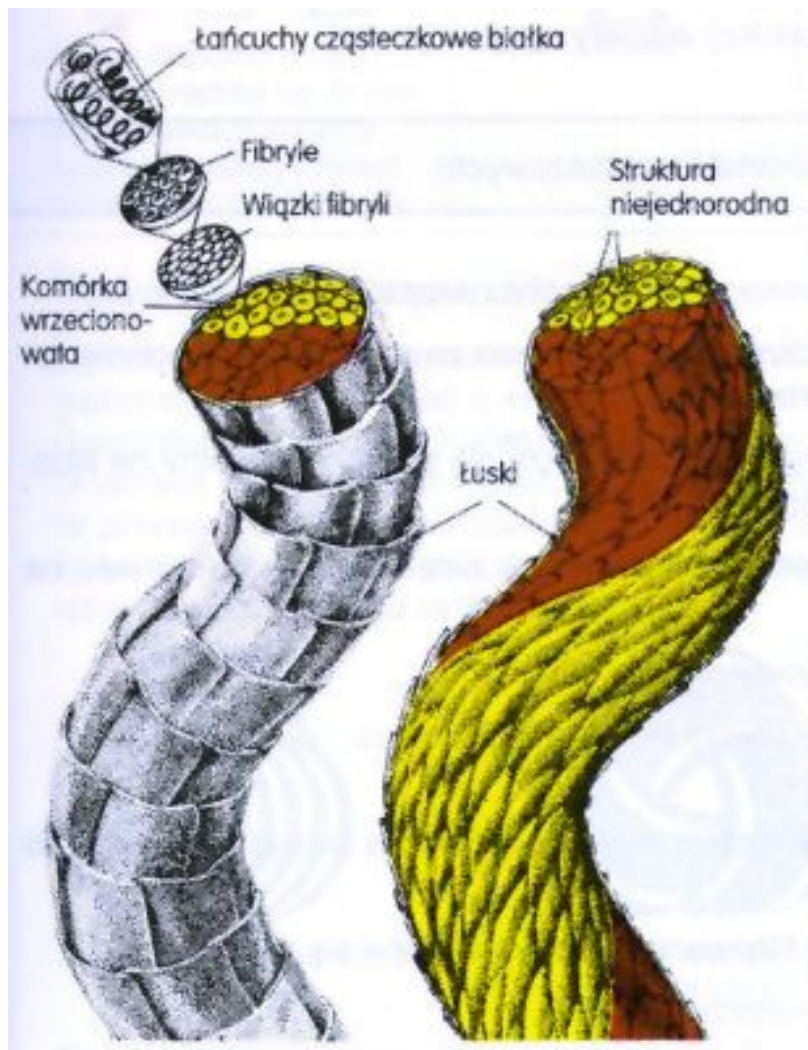
Sortowanie - runo po strzyżeniu dzieli się na cztery grupy pod względem jakościowym, biorąc pod uwagę grubość, karbikowatość, długość włókien, zanieczyszczenia i kolor(1

najlepsze, 4 najgorsza)

Pranie - nie prane runo z jednej owcy waży od 1 do 6 kg. Około 40% tej masy stanowią lanolina i zanieczyszczenia. Brud i znaczna część lanoliny zostaje usunięta podczas prania.

Karbonizacja jeżeli istnieje taka potrzeba, zanieczyszczenia roślinne usuwa się, działając na runo kwasem siarkowym.

Dzięki swojej budowie włókno wełny jest bardzo elastyczne. We wnętrzu włókna splatają się ze sobą spiralnie dwie różnorodne części o różnym składzie chemicznym. Karbikowatość wełny wynika z niejednorodnej struktury włókien. Oddziaływanie wilgoci i ciepła powoduje różne pęcznienie obu części włókna, stąd wełnę bardzo łatwo prasuje się i formuje. W wyniku oddziaływania ciepła, wilgoci i procesów mechanicznych łuski włókna wełny zahaczają o siebie, powodując jej spilśnianie (filcowanie).

Właściwości użytkowe

Izolacyjność

Higroskopijność

Wrażenia dotykowe - grubość i chwyt

Barwa i połysk

Odporność biologiczna

Wyroby wełnianne charakteryzują się bardzo dobrą izolacyjnością cieplną. Gładkie, ścisłe materiały wełniane izlują mniej niż materiały o luźniejszej strukturze.

Duża - potrafi orzyjąć ilość pary wodnej odpowiadającą 1/3jej własnej masy, nie sprawiając wrażenia wilgotnej w dotyku.

Miekkosć włókien zależy od ich grubości. Cienka wełna merynosowa jest miękka natomiast gruba wełna może podrażniać skórę.

Zależy od gatunku i rasy owcy. Kolor najczęściej bywa kremowy lub jasnoszary. Włókna wełny atakowane są przez larwy moli.

Inne ważne właściwości

Wytrzymałość

Sprężystość

Właściwości elektrostatyczne

Jest wytrzymała, jednak mniej niż inne surowce włókiennicze. Po zmoczeniu traci na wytrzymałości o 30%.

Jest bardzo duża. Wyroby wełniane po zgnieceniu szybko się rozprostowują.

Elektryzują się w niewielkim stopniu, gdyż stale zawierają wilgoć.

Kształt włókna

widok wzdłużny - łuski są ułożone dachówkowato
przekrój poprzeczny - okrągły.

łukowata

wełna cienka - bardzo i średnio

Karbikowatość

wełna średnia - łukowata

wełna gruba - lekko i mało łukowata

Spalanie

Pali się małym, gasnącym płomieniem, wydziela zapach palonych włosów.
Pozostawia ciemny dający się rozetrzeć popiół.

Właściwości chemiczne

Ponieważ włókno wełny jest zbudowane z białka, więc jego właściwości chemiczne są takie jak białka.

Zastosowanie

- tkaniny ubraniowe
  - dzianiny ubraniowe
  - swetry
  - czapki
  - skarpety
  - rękawiczki
  - tkaniny obiciowe
- tkaniny podłogowe:**
- dywany
  - arrasy
  - koce/pledy
  - pościel wełniana
  - włóczki do ręcznego dziania
- filce:**
- odzieżowe
  - kapeluszowe, techniczne
  - obuwnicze

Przykładem zastosowania włókien wełnianych są polskie stroje ludowe.

Wełna kozia

Wełny koziej dostarczają kozy kaszmirskie i angorskie. Kozy kaszmirskie żyją w Mongolii i Himalajach na wysokości do 5000 m. Warunki życia, wykształciły u nich delikatną warstwę wełny spodniej.

Właściwości włókien - wyroby wykonane z tych włókien są cienkie, miękkie, lekkie i przyjemne w dotyku. Kaszmir należy do najdroższych włókien naturalnych.

Zastosowanie - szaliki, tkaniny sukienkowe.

Kozy angorskie żyją w Teksasie, RPA i Turcji.

Właściwości włókien - wełna o długich włóknach, lekko kręconych i jedwabście połyskujących. Wełna ma kolor biały i łatwo poddaje się farbowaniu i niemal się nie spiliśnia.

Zastosowanie - w okryciach, czapkach i jako wypełnienie kołder.

WEŁNA WIELBŁADZIA

WEŁNY Z INNYCH ZWIERZĄT

Miękkość włókien zależy od ich grubości. Cienka wełna merynosowa jest miękka natomiast gruba wełna może podrażniać skórę.

Właściwości włókien - wełna ta jest cienka, miękka lekko kręcona, w kolorze beżowobrazowym. Wełna młodych wielbłądów jest, niemal biała, miękka.

Zastosowanie - do produkcji okryć wierzchnich, swetrów, pledów.

ALPAKA

LAMA

Właściwości włókien - wełna ta jest delikatna, miękka, lekko kręcona i ma doskonałe właściwości

Zastosowanie - wytwarza się z niej wysokowartościowe wyroby dziane, kurtki, płaszcze i kołdry.

Autor: Marek Mończyk

Przedruk ze strony: <http://star.wckp.lodz.pl/leonardo/tekstyl/monczyk/welna.htm>

Artykuł pobrano ze strony eioba.pl